

ARCHIVES HISTORIQUES DE LA COMMISSION

COLLECTION RELIEE DES
DOCUMENTS "COM"

COM (81)779

Vol. 1981/0221

Disclaimer

Conformément au règlement (CEE, Euratom) n° 354/83 du Conseil du 1er février 1983 concernant l'ouverture au public des archives historiques de la Communauté économique européenne et de la Communauté européenne de l'énergie atomique (JO L 43 du 15.2.1983, p. 1), tel que modifié par le règlement (CE, Euratom) n° 1700/2003 du 22 septembre 2003 (JO L 243 du 27.9.2003, p. 1), ce dossier est ouvert au public. Le cas échéant, les documents classifiés présents dans ce dossier ont été déclassifiés conformément à l'article 5 dudit règlement.

In accordance with Council Regulation (EEC, Euratom) No 354/83 of 1 February 1983 concerning the opening to the public of the historical archives of the European Economic Community and the European Atomic Energy Community (OJ L 43, 15.2.1983, p. 1), as amended by Regulation (EC, Euratom) No 1700/2003 of 22 September 2003 (OJ L 243, 27.9.2003, p. 1), this file is open to the public. Where necessary, classified documents in this file have been declassified in conformity with Article 5 of the aforementioned regulation.

In Übereinstimmung mit der Verordnung (EWG, Euratom) Nr. 354/83 des Rates vom 1. Februar 1983 über die Freigabe der historischen Archive der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft und der Europäischen Atomgemeinschaft (ABl. L 43 vom 15.2.1983, S. 1), geändert durch die Verordnung (EG, Euratom) Nr. 1700/2003 vom 22. September 2003 (ABl. L 243 vom 27.9.2003, S. 1), ist diese Datei der Öffentlichkeit zugänglich. Soweit erforderlich, wurden die Verschlussachen in dieser Datei in Übereinstimmung mit Artikel 5 der genannten Verordnung freigegeben.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

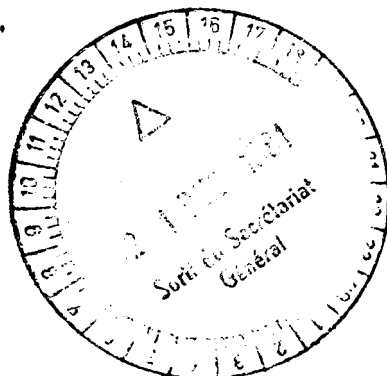
COM(81) 779 final

Bruxelles, le 16 décembre 1981

ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

περί τῶν ἀρχῶν τῆς κοινοτικῆς πολιτικῆς σχετικά με τήν
ἡλικία συνταξιοδότησεως

(ὕποβληθὲν ἀπὸ τῆν Ἐπιτροπὴ στὸ Συμβούλιο)



COM(81) 779 final

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. Στο ψήφισμα της 18ης Δεκεμβρίου 1979 περί της ρυθμίσεως του χρόνου εργασίας, το Συμβούλιο είχε την ευκαιρία να υπενθυμίσει ότι αποδίδει μεγάλη σημασία στην έκ μέρους της Έπιτροπής συνέχιση των εργασιών της όσον αφορά την ελαστική συνταξιοδότηση. Έκρινε ότι η ελαστική συνταξιοδότηση, που θα πρέπει να είναι οικειοθελής, πρέπει να εξελιχθεί σε συνάρτηση με μέτρα που αποβλέπουν στη διευκόλυνση της προοδευτικής μείωσης της εργασίας στο τέλος της σταδιοδρομίας όπως π.χ. η εργασία κατά μερική απασχόληση και η αύξηση της διάρκειας της άδειας για τους ηλικιωμένους εργαζόμενους.

Έν συνεχεία του ψηφίσματος αυτού, η Έπιτροπή υπέβαλε στις 14 Ιουλίου 1980 άνακοίνωση με τίτλο "Κοινωνικές κατευθύνσεις περί της ελαστικής συνταξιοδότησεως (1) επί της όποιας διεξήχθη συζήτηση στη Μόνιμη Έπιτροπή Άπασχολήσεως κατά τη διάσκεψη της συνεδριάσεως της 11ης Δεκεμβρίου 1980. Κατά τη συζήτηση αυτή έπετεύχθη εύρεία συμφωνία ως προς την άναγνώριση της ανάγκης προοδευτικής χορηγήσεως σε όλους τους εργαζόμενους του δικαίωματος επιλογής, μετά από όρισμένη ηλικία, της στιγμής της συνταξιοδότησεώς τους. Η συμφωνία αυτή συνεδύαζε διάφορες άποψεις των εκπροσώπων των εργοδοτών και των εργαζομένων και η Μόνιμη Έπιτροπή έκρινε ότι για τις μελλοντικές εξελίξεις θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ιδιόζουσες καταστάσεις των Κρατών μελών και οι άρμοδιότητες των διαφόρων ενδιαφερομένων μερών. Κατά συνέπεια η Έπιτροπή έκλήθη να συνεχίσει τις εργασίες της στον τομέα αυτό και να υποβάλει τις κατάλληλες συγκεκριμένες προτάσεις. Όσον αφορά την προοδευτική συνταξιοδότηση (προοδευτική μείωση της εργασίας στο τέλος της σταδιοδρομίας), η Μόνιμη Έπιτροπή έκρινε ότι θα μπορούσε να άρχισι σχετική συζήτηση μεταγενέστερα.

2. Άντικείμενο της παρούσας σύστασεως είναι να διατυπωθεί ή έν λόγω συμφωνία σε συγκεκριμένες προτάσεις. Η σύσταση του Συμβουλίου φαίνεται ότι είναι το καταλληλότερο μέσο για την εφαρμογή μιās κατευθύνσεως, ή όποια άφενός άποτελεί μακροπρόθεσμο στόχο της κοινωνικής πολιτικής των Κρατών μελών και άφετέρου πρέπει να λάβει υπόψη τις ιδιόζουσες εθνικές καταστάσεις και τις άρμοδιότητες των διαφόρων ενδιαφερομένων μερών.

Με το ίδιο πνεύμα φαίνεται φρόνιμο να γίνει διάκριση στην έν λόγω σύσταση μεταξύ άφενός μιās μακροπρόθεσμης δεσμεύσεως των Κρατών μελών για την πραγμάτωση αυτού του στόχου και άφετέρου μιās βραχυπρόθεσμης δεσμεύσεως που τους επιβάλλει περιορισμένες ύποχρεώσεις.

(1) COM (80) 393 τελικό

3. Ἡ μακροπρόθεσμη δέσμευση συνίσταται στήν ἐπίτευξη τῆς ἐλαστικῆς συνταξιοδοτήσεως ἡ ὁποία ἔχει ἀναγνωρισθεῖ σάν κοινός στόχος τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς τῶν Κρατῶν μελῶν. Ἐλαστική συνταξιοδότηση σημαίνει ἐλεύθερη ἐπιλογὴ τῆς στιγμῆς τῆς συνταξιοδοτήσεως, μετὰ ἀπὸ ὀρισμένη ἡλικία, ἐκ μέρους ὧν τῶν ἐνδιαφερομένων προσώπων δηλαδή ὅλου τοῦ ἐνεργοῦ πληθυσμοῦ εἴτε εἶναι μισθωτοί εἴτε ἀνεξάρτητοι ἐπαγγελματίες. Γι' αὐτὸ τὰ Κράτη μέλη καλοῦνται (μέρος Α τῆς συστάσεως) νὰ λάβουν τὰ ἀναγκαῖα μέτρα γιὰ τὴν ἐπίτευξη τοῦ ἐν λόγω στόχου, πράγμα ποῦ μπορεῖ νὰ γίνῃ προοδευτικὰ στὸ πλαίσιο τῶν νομίμων ἢ ἐπαγγελματικῶν καθεστώτων (καθεστῶτα ποῦ ἔχουν δημιουργηθεῖ μὲ συλλογικὴ σύμβαση, καθεστῶτα ἐπιχειρήσεων, κ.λ.π.). Στὴν προσπάθεια αὐτὴ τὰ Κράτη μέλη μποροῦν νὰ βασισταῖν σὲ ὀρισμένες ἀρχές ποῦ λαμβάνουν ὑπόψη τῆς σχετικῆς συστάσεως τῆς Διεθνοῦς Ὄργανώσεως Ἐργασίας.
4. Οἱ ἀρχές αὐτές προβλέπουν τὴν ἀπάλυνση τῶν κανόνων σχετικὰ μὲ τὴν ἡλικία ἀπονομῆς συντάξεως γήρατος, τὸ δικαίωμα ἐλεύθερης ἐπιλογῆς τῆς ἡλικίας συνταξιοδοτήσεως μετὰ ἀπὸ προκαθορισμένη ἡλικία ἡ ὁποία εἶναι ἴδια γιὰ τοὺς ἄνδρες καὶ τῆς γυναῖκες (σύμφωνα μὲ τὴν ἀρχὴ τῆς ἴσης μεταχειρίσεως), ὀρισμένες ἐναλλακτικὲς μορφές (καθορισμένη ἡλικία μὲ δυνατότητα ἐπισπεύσεως ἢ ἀναβολῆς τῆς ὑποβολῆς αἰτήσεως γιὰ συνταξιοδότηση, σύνταξη λόγω ἀρχαιότητος), τὸ δικαίωμα χρηματικῆς ἀντισταθμίσεως γιὰ τοὺς ἡλικιωμένους ἐργαζομένους, ἡ διάρκεια ἐργασίας τῶν ὁποίων μειώνεται προοδευτικὰ, τὸ δικαίωμα ἀσκήσεως τουλάχιστον μίας περιορισμένης ἐπαγγελματικῆς δραστηριότητος μετὰ τὴν συνταξιοδότηση, προγράμματα προετοιμασίας γιὰ τὴν ἀποχώρησιν ἀπὸ τὴν ἐπαγγελματικὴ ζωὴ. Ἐπιπλέον διευκρινίζονται οἱ προϋποθέσεις γιὰ τὴν εἰσαγωγὴν μέτρων τὰ ὁποῖα θὰ συντελέσουν, μέσω χρηματοδοτικῶν κινήτρων, στὴν πρόωγρη ἀποχώρησιν ἡλικιωμένων ἐργαζομένων· τὰ μέτρα ὅμως αὐτὰ δὲν μποροῦν νὰ θεωρηθοῦν ὅτι ἀποτελοῦν τμῆμα ἐλαστικοῦ συστήματος συνταξιοδοτήσεως.
5. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπιθυμεῖ νὰ κάνει μίαν διάκριση μεταξὺ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἐν λόγω ἀρχῶν, οἱ ὁποῖες ἐρεῖδονται κυρίως στὴν μέριμνα γιὰ τὴν βελτίωση τῆς ποιότητος τῆς ζωῆς καὶ γιὰ τὸν μεγαλύτερο σεβασμὸ τῶν ἐπιθυμιῶν τῶν ἀτόμων, καὶ ὀρισμένων καθεστώτων πρόωρης συνταξιοδοτήσεως, τὰ ὁποῖα πρότεινε ἢ ὑποστήριξε σὲ ἰδιαίτερους τομεῖς (π.χ. τοῦ χάλυβα, τῆς αἰλίας) καὶ τὰ ὁποῖα, ἐνῶ δὲν ἀντιτίθενται στῆς προαναφερθεῖσες ἀρχές, ἀποτελοῦν κυρίως μέτρα τῆς πολιτικῆς τῆς ἀπασχολήσεως.

6. Στο τμήμα Β της συστάσεως σχεδιάζεται η επόμενη φάση των συλλογισμών σε κοινο-
τικό επίπεδο μετά από δύο έτη, κατά τη διάρκεια των οποίων ζητείται από τα
Κράτη μέλη να προβούν σε εξέταση των συνταξιοδοτικών συστημάτων τους υπό το
φως των αρχών που εκτίθενται στη σύσταση, και να υποβάλουν έκθεση στην Έπιτρο-
πή. Βάσει της εξετάσεως αυτής η Έπιτροπή θα υποβάλει στο Συμβούλιο έκθεση επί
της εφαρμογής της ελαστικής συνταξιοδοτήσεως (πρόσδος, εμπόδια, δυσχέρειες,
προβλήματα κόστους, κ.λ.π.) και θα είναι σε θέση να υποβάλει και άλλες σχετικές
μέ τη δυνατότητα καθορισμού σε όλα τα Κράτη μέλη της ίδιας ελάχιστης ηλικίας για
τη συνταξιοδότηση. Επίσης η Έπιτροπή θα κρίνει τότε τα μέτρα για την επέκταση
των υφισταμένων διατάξεων στην προοδευτική συνταξιοδότηση για το σκοπό αυτό
καλεϊ τα Κράτη μέλη να εξετάσουν με μεγαλύτερη προσοχή, κατά τη διάρκεια των
δύο επόμενων ετών, τις πολιτικές και τα μέτρα για την αποφυγή της απότομης μετα-
βάσεως από την δραστηριότητα κατά πλήρη απασχόληση στην κατάσταση της συνταξιο-
δοτήσεως και να υποβάλουν στην Έπιτροπή, στο τέλος της περιόδου αυτής, έκθεση
επί των σχετικών εμπειριών τους. Εν τω μεταξύ η Έπιτροπή θα συνεχίσει και θα
αναπτύξει περαιτέρω τις επαφές της με τους σχετικούς οργανισμούς με σκοπό την
εξέλιξη της πολιτικής στον τομέα αυτό, περιμένει δε με ενδιαφέρον τα αποτελέσμα-
τα της εργασίας που έχει αναληφθεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επί του "προβλή-
ματος της τρίτης ηλικίας στις χώρες της Κοινότητας".

ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΗΛΙΚΙΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΕΩΣ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη :

τη συνθήκη περί ίδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας,

το σχέδιο συστάσεως που υπέβαλε η Έπιτροπή,

τη γνώμη της Συνελεύσεως

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Έπιτροπής,

Έκτιμώντας :

ὅτι τὸ Συμβούλιο θέσπισε στίς 18 Δεκεμβρίου 1979 τὸ ψήφισμα περί της
ρυθμίσεως τοῦ χρόνου ἐργασίας (1),

ὅτι, στὸ πλαίσιο τῆς Μόνιμης Έπιτροπῆς Ἀπασχολήσεως ἐπετεύχθη εὐρεία συμφωνία
ὡς πρὸς τὴν ἀναγνώριση τῆς ἀνάγκης χορηγήσεως σὲ ὅλους τοὺς ἐργαζόμενους τοῦ
δικαιώματος ἐπιλογῆς, μετὰ ἀπὸ ὀρισμένα ἡλίκια, τῆς στιγμῆς τῆς συνταξιοδοτή-
σεώς τους (2),

ὅτι σειρὰ λόγων δικαιολογοῦν μεγαλύτερη ἐλαστικότητα ὡς πρὸς τὴν ἡλικία
συνταξιοδοτήσεως· ὅτι οἱ λόγοι αὗτοί ἐρεῖδονται κυρίως στίς ἀντικειμενικές
ἀνάγκες καί στίς ἐπιθυμίες τῶν ἐνδιαφερομένων, ἀλλὰ καί σὲ σκέψεις γενικο-
τέρων πολιτῶν,

ὅτι ἡ καθιέρωση ἐλαστικοῦ συστήματος συνταξιοδοτήσεως δύναται ἐπιπλέον νὰ
ἐπιλύσει τὸ πρόβλημα τῆς ἴσης μεταχειρίσεως ἀνδρῶν καί γυναικῶν ὡς πρὸς τὴν
ἡλικία συνταξιοδοτήσεως,

(1) ΕΕ ἀριθ. C 2 τῆς 4ης Ἰανουαρίου 1980

(2) Μόνιμη Έπιτροπή Ἀπασχολήσεως, 20ῇ συνεδρίαση, 11 Δεκεμβρίου 1980

ὅτι ἐξάλλου ἐκδηλώνονται ἤδη τάσεις στὰ Κράτη μέλη γιὰ νὰ καταστοῦν πῶς εὐναμπτα τὰ σωτήματα, τὰ ὁποῖα συνεχίζου νὰ πρῶθλῆπουν καθορισμένη ἡλικία γιὰ τῇ συνταξιοδότηση· ὅτι οἱ τάσεις αὐτές προσλαμβάνουν διάφορες μορφές : ἐλαστική ἡλικία προβλεπόμενη ἀπὸ τὸ νόμο, σύνταξη λόγω ἀρχαιότητος, προσφε- ρόμενη δυνατότητα ἐπισπεύσεως ἢ ἀναβολῆς τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως γιὰ συντα- ξιοδότηση, μείωση τῆς ἡλικίας συνταξιοδότησεως γιὰ ὁρισμένες κατηγορίες προ- σώπων ἢ γιὰ ὁρισμένα ἐπίπωνα ἢ ἐπικίνδυνα ἐπαγγέλματα, πρόωρη συνταξιοδότηση ἢ ἐξασφάλιση πόρων γιὰ τοὺς ἡλικιωμένους ἐργαζόμενους ποὺ δέχονται νὰ ἐγκατα- λείψουν τὴν ἀπασχόλησὶ τούς πρὶν ἀπὸ τῇ νόμιμη ἡλικία, προκειμένου νὰ ἐξασφα- λιστοῦν ὑπὲρ τῶν ἀνέργων καὶ τῶν ἀπειλουμένων μὲ ἀπόλυση ἐργαζομένων δυνατό- τητες ἀπασχολήσεως,

ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

νά αναγνωρίσουν ως ένα από τους στόχους της κοινωνικής πολιτικής τους την επίτευξη της ελαστικής συνταξιοδότησεως ήτοι της ελεύθερης επιλογής εκ μέρους όλων των εργαζομένων, είτε μισθωτών είτε ανεξαρτήτων επαγγελματιών, της στιγμής της συνταξιοδότησεως τους μετά από προκαθορισμένη ηλικία.

ΣΥΝΙΣΤΑ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

Α) νά λάβουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου νά επιτευχθεῖ προοδευτικά ή ελαστική συνταξιοδότηση στο πλαίσιο των νομίμων ή επαγγελματικών καθεστώτων, βασιζόμενα στις ακόλουθες αρχές :

1. Προκειμένου νά επιτευχθεῖ ή επί θελונτικής βάσεως συνταξιοδότηση, πρέπει νά υπαλυνθοῦν οἱ κανόνες ποῦ ἀφοροῦν τό ὄριο ηλικίας γιά τήν ἀπονομή συντάξεως γήρατος. Γιά τό σκοπό αὐτό:

- Μετά από προκαθορισμένη ηλικία, ἴδια γιά τοὺς ἄνδρες καί τίς γυναῖκες, ὁ ἐργαζόμενος πρέπει νά ἔχει τό δικαίωμα ελεύθερης ἐπιλογῆς τῆς ηλικίας συνταξιοδότησεώς του.

- Ἐλλείψει μέτρων αὐτοῦ τοῦ εἴδους καί ἐνδῶ τὸ σύστημα προβλέπει ὀρισμένη ηλικία γιά τή χορήγηση τῆς συντάξεως, πρέπει νά ἀναγνωρίζεται στόν ἐργαζόμενο, κατά τή διάρκεια καθορισμένης περιόδου, ή εὐχέρεια ἐπιспеύσεως τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως συντάξεως ή ἀντίθετα ἀναβολῆς αὐτῆς πέραν τῆς καθοριζομένης ηλικίας. Οἱ μειώσεις τῶν ποσῶν τῆς πρόωρα ζητουμένης συντάξεως δέν πρέπει νά εἶναι τόσο μεγάλες, ὥστε νά νοθεύουν τήν ἄσκηση τῆς εὐχέρειας αὐτῆς.

- Ἡ εὐκαμψία τοῦ ὀρίου ηλικίας γιά τήν ἀπονομή συντάξεως γήρατος εἶναι ἐπίσης δυνατόν νά προκύπτει ἀπό σύστημα ποῦ ἀναγνωρίζει μετά τήν παρῶδο ὀρισμένου ἀριθμοῦ ἐτῶν ἀσφαλίσεως ή επαγγελματικῆς δραστηριότητος, τό δικαίωμα γιά σύνταξη λόγω ἀρχαιότητος.

- 2 . Οί ηλικιωμένοι εργαζόμενοι, ή διάρκεια της εργασίας των οποίων μειώνεται προοδευτικά, πρέπει να απολαύουν, κατά τη διάρκεια καθορισμένης περιόδου, προηγούμενης της συνταξιοδότησεώς τους, ειδικής παροχής που να αντισταθμίζει εν όλω ή εν μέρει τη μείωση των αποδοχών τους, και να διατηρούν τα δικαιώματά τους ως προς τη σύνταξη.
 - 3 . Τα μέτρα που συντελούν, μέσω χρηματοδοτικών κινήτρων, στην επίτευξη της πρόωρης αποχώρησης ηλικιωμένων εργαζομένων πρέπει να προβλέπονται για περιορισμένη μόνο χρονική διάρκεια, χαρακτηριζόμενη από εξαιρετικές οικονομικές περιστάσεις, και δεν πρέπει να θεωρούνται ότι αποτελούν τμήμα ελαστικού συστήματος συνταξιοδότησεως.
 - 4 . Οί εργαζόμενοι που απολαύουν συντάξεως λόγω γήρατος δεν είναι δυνατόν να υποχρεούνται να εγκαταλείψουν κάθε αμειβόμενη δραστηριότητα.
 - 5 . Οί εργαζόμενοι που διανύουν τα δύο τελευταία έτη πριν από την ελάχιστη ηλικία συνταξιοδότησεως πρέπει να έχουν πρόσβαση σε κατάλληλες συμβουλευτικές υπηρεσίες και σε προγράμματα προετοιμασίας για την αποχώρηση από την επαγγελματική ζωή.
- β) να προβούν, σε πρώτη φάση, στην εξέταση των συνταξιοδοτικών τους συστημάτων υπό το φως των ανωτέρω αρχών εντός των δύο προσεχών ετών* έπσης να εξετάσουν κατά πόσο μπορεί να πραγματοποιηθεί ή γενίκευση των δυνατοτήτων προοδευτικής συνταξιοδότησεως με σκοπό να διευκολυνθεί ή μετάβαση από την δραστηριότητα κατά πλήρη απασχόληση στην κατάσταση συνταξιοδότησεως.
- *Εντός προθεσμίας ούμιση έτων από της θεσπίσεως της παρούσας συστάσεως, τα Κράτη μέλη θα ανακοινώσουν το αποτέλεσμα των εν λόγω εξετάσεως στην Επιτροπή, προκειμένου να μπορέσει ή τελευταία να συντάξει και να υποβάλει στο Συμβούλιο, εντός των έξι επομένων μηνών, έκθεση επί της προόδου που συντελεΐται και των έμποδίων που αντιμετώπίζονται κατά την εφαρμογή της ελαστικής συνταξιοδότησεως και της προοδευτικής συνταξιοδότησεως, καθώς και να προτείνει κάθε άλλο μέτρο, αναγκαίο για την επίτευξη κοινών στόχων και ικανό να διευκολύνει τη μετάβαση των εργαζομένων από τη δραστηριότητα κατά πλήρη απασχόληση στην κατάσταση συνταξιοδότησεως.